

32623 Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

21501-20 Europese Raad

Nr. 165 Brief van de minister van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2016

Hierbij kom ik, mede namens de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, tegemoet aan het verzoek van het lid Voortman (GroenLinks) om een brief over de berichten over kinderarbeid onder Syrische vluchtelingen in Turkije en de gevolgen hiervan voor de afspraken tussen de EU en Turkije van 18 maart jl.

De recente berichten¹ over kinderarbeid onder Syrische vluchtelingen zijn uiteraard zorgwekkend. Kinderen horen naar school te gaan en niet in een fabriek te staan. Zoals ook aangegeven in de beantwoording van eerdere vragen over kinderarbeid in Turkije², blijft de situatie zorgelijk. De Turkse overheid erkent het probleem en heeft zich, als eerstverantwoordelijke partij, op diverse manieren gecommitteerd aan het tegengaan van kinderarbeid³. Het regelmatig terugkeren van berichtgeving over misstanden onderstreept niettemin dat aandacht hiervoor nodig blijft.

Nederland spant zich al langere tijd in voor het uitbannen van kinderarbeid in Turkije. Zo steunt Nederland projecten tegen kinderarbeid in de Turkse hazelnootproductie en textielindustrie. Nederland financiert daarnaast een meerjarig programma t.w.v. EUR 5 miljoen van Coalitie Stop Kinderarbeid, voor *Child Labour Free Zones* in zes landen, waaronder Turkije. Dit programma draait om het mobiliseren van de gehele gemeenschap tegen kinderarbeid: ouders, onderwijzers, vakbonden, ngo's, lokale autoriteiten, religieuze leiders en werkgevers. Tijdens de *World Humanitarian Summit* die op 23 en 24 mei jl. plaatsvond in Istanbul heeft Nederland expliciet aandacht gevraagd voor het fenomeen van kinderarbeid onder vluchtelingenkinderen en

¹ Bijvoorbeeld <http://www.volkskrant.nl/media/kinderarbeid-in-turkse-fabrieken-en-wat-is-er-aan-de-hand-met-de-politie~a4304804/> en <http://nos.nl/artikel/2104401-verborgen-camera-toont-syrische-kinderen-in-turks-textielbedrijf.html>

² Zie ook beantwoording van de vragen van het lid Van Laar (PvdA) over Syrische vluchtelingen in Turkse textielindustrie op 2 maart jl. (Aanhangsel Handelingen II 2015/16, nr. 1690); beantwoording vragen van het lid Van Laar (PvdA) over kinderarbeid in Syrië 14 september 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 23); de reactie op de initiatiefnota van het lid Van Laar (PvdA) over het verbieden van producten gerelateerd aan kinderarbeid van 20 januari 2015 (Kamerstuk 33 963, nr. 5); beantwoording van vragen van de leden Voordewind (ChristenUnie), Gesthuizen (SP) en Van Laar (PvdA) over kinderarbeid en schending van andere arbeidsrechten op 7 juli 2014 (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 2449); Beantwoording vragen van de leden Voordewind (ChristenUnie), Jan Vos (PvdA), Gesthuizen (SP), Agnes Mulder (CDA), Thieme (PvdD), Baay-Timmerman (50PLUS) en Van Ojik (GroenLinks) over Kinderarbeid bij de katoenproductie in Turkije op 20 december 2013 (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 837).

³ Turkije heeft ILO conventies 138 en 182 tegen kinderarbeid geratificeerd.

aangedrongen op maatregelen van de internationale gemeenschap om kinderarbeid te bestrijden.

Ook binnen de EU zet het kabinet zich in voor een stevig Europees standpunt over de bestrijding van kinderarbeid en streeft Nederland ernaar in juni Raadsconclusies in de Raad Buitenlandse Zaken aan te nemen, waarin ook aandacht wordt besteed aan de kwetsbare positie van vluchtelingenkinderen.

De aanwezigheid van de meer dan 2,7 miljoen vluchtelingen in Turkije vraagt om aanvullende inspanningen om de omstandigheden die ten grondslag liggen aan kinderarbeid tegen te gaan. Daaronder hoort ten eerste het bieden van volwaardig onderwijs. Ten tweede is het noodzakelijk de werkgelegenheid onder Syrische vluchtelingen te vergroten, zodat zij voldoende inkomsten hebben om hun gezin te onderhouden en niet langer gedwongen zijn hun kinderen te laten werken.

Inmiddels gaan 330.000 Syrische kinderen in Turkije naar school⁴. Volgens UNICEF is het probleem van vluchtelingenkinderen die niet naar school gaan daarmee nog lang niet opgelost, maar de samenwerking met de Turkse autoriteiten verloopt goed en er worden vorderingen gemaakt in het organiseren van Arabischtaalg onderwijs. Ook het aantal vluchtelingenkinderen op Turkse scholen neemt toe. De Turkse overheid onderstreept het belang van onderwijs voor kinderen onder vluchtelingen en heeft de ambitie uitgesproken om het aantal schoolgaande Syrische kinderen dit jaar te laten stijgen tot 450.000. Het kabinet steunt de verbetering van het onderwijs in Turkije via Unicef met een bijdrage van USD 2,7 miljoen aan het *Turkey Regional Refugee & Resilience Plan 2015-2016*.

Als één van de grootste investeerders in Turkije neemt Nederland bovendien zelf actie om de werkgelegenheid onder Syrische vluchtelingen te helpen stimuleren. Zo kan Nederland een concrete bijdrage leveren aan de opvang van vluchtelingen en het tegengaan van uitbuiting in het illegale circuit. Minister Ploumen heeft en marge van de *World Humanitarian Summit* in Istanbul op 24 mei jl. Nederlandse en Turkse ondernemingen aangemoedigd hun vacatures voor werk- en stageplaatsen ook open te laten stellen voor Syrische vluchtelingen. Meer dan 30 bedrijven tekenden in haar aanwezigheid hiertoe een intentieverklaring. Op dit moment zijn er al zo'n 240 vacatures in onder anderen de metaalsector, de bouw en de logistiek. Het initiatief zal de komende maanden verdere opvolging worden gegeven teneinde nog meer bedrijven te activeren.

Ook de EU spant zich via de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije (voorheen: TRF) in voor het verbeteren van de levensomstandigheden van vluchtelingen door een inzet op onder andere het verbeteren van toegang tot onderwijs en werkgelegenheid. Zo wordt een project van UNICEF gesteund dat zich richt op onderwijs voor Syrische vluchtelingenkinderen ter waarde van EUR 37 miljoen, waardoor 110.000 extra kinderen naar school zullen kunnen gaan. Daarnaast worden projecten ontwikkeld om de

⁴ Turkse Ministerie van Onderwijs, stand april 2016.

socioeconomische omstandigheden van vluchtelingen in het algemeen te verbeteren, zodat de ouders van kinderen gemakkelijker en beter werk kunnen vinden. Vanuit de Faciliteit zijn nu projecten ter waarde van EUR 190 miljoen goedgekeurd, waarvan nu circa EUR 93 miljoen al is uitgekeerd⁵. Meer projecten volgen op zeer korte termijn.

Kortom, zowel op bilateraal als Europees niveau wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de situatie van vluchtelingen, en in het bijzonder kinderen, in Turkije. Daar worden ook serieuze stappen in gemaakt, maar dit kan niet in een handomdraai worden gerealiseerd. Wat betreft het kabinet heeft dit voor de uitvoering van de EU-Turkije Verklaring geen negatieve gevolgen. Het sterkt het kabinet in de overtuiging om vanuit de Faciliteit voor vluchtelingen in Turkije versneld projecten uit te voeren die zien op het verder bevorderen van de toegang tot onderwijs en werkgelegenheid voor Syrische vluchtelingen in Turkije. De projecten van de Faciliteit, die onderdeel van deze afspraken uitmaakt, kunnen er op die manier voor zorgen dat kinderen naar school gaan en ouders aan het werk.

De minister van Buitenlandse Zaken,

A.G. Koenders

⁵ Zie ook Kamerstuk 21 501-20, nr. 1114.